

കേരള സർക്കാർ
സംഗ്രഹം

വനം വന്യജീവി വകുപ്പ് - വനപ്രദേശങ്ങളുടെ പരിപാലനം - പുഴ- വനം സംരക്ഷണ നിധി സന്ദർശകരിൽ നിന്നും തുക ഈടാക്കാൻ - നടപടി ക്രമങ്ങളും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പുറപ്പെടുവിച്ച് - ഉത്തരവാകുന്നു.

വനം- വന്യജീവി (എഫ്) വകുപ്പ്

സ.ഉ (കൈയെഴുത്ത്)18/2002 വനം

തിരുവനന്തപുരം, തീയതി 02/04/2002

- വായന: (1) സർക്കാർ ഉത്തരവ് (സാ.) 429/2001/വനം. തീയതി 15.10.2001
(2) ചീഫ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്ററുടെ (ഇ & റ്റി. ഡബ്ല്യു) 12.10.2001 ലെ പി.എഫ്.എം.ജി.എൽ. 5/2001 -ാം നമ്പറിലുള്ള കത്ത്.

ഉത്തരവ്

വനപരിപാലനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ വേണ്ടിവരുന്ന ചെലവ് സന്ദർശകരിൽ നിന്നും ഈടാക്കുന്നതിന് അനുമതി നൽകികൊണ്ട് വായന (1) പ്രകാരം സർക്കാർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത തുക ഈടാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് ഇതോടൊപ്പം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ള നടപടിക്രമങ്ങളും, മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട് സർക്കാർ ഇതിനാൽ ഉത്തരവാകുന്നു.

(ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)

വി.സുസമ്മ
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി

- 1) പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്റർ
- 2) ചീഫ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്റർ (ഇ & റ്റി. ഡബ്ല്യു)
- 3) അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ആഡിറ്റ്) (എ & ഇ)
- 4) വനം വന്യജീവി (ഇ & എഫ്) വകുപ്പുകൾ
- 5) സ്റ്റോക്ക് ഫയൽ / ഒ.സി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പുഴ/വനം സംരക്ഷണനിധി

ഉദ്ദേശ്യം

1. സന്ദർശകർ ആസ്വദിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്ന പ്രകൃതിയുടെ പരിശുദ്ധിയും നാശമില്ലാതെ എക്കാലത്തേയ്ക്കും നിലനിർത്തുക.
2. വനത്തിന്റെ പരിരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുക.

ലക്ഷ്യങ്ങൾ

1. സന്ദർശകപ്രവാഹം വനപരിസ്ഥിതിയുടെ മേൽ ഏൽപ്പിക്കുന്ന മലിനീകരണം/ ആഘാതം ഇല്ലാതാക്കുക.
2. സന്ദർശകരുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുക
3. സാമൂഹ്യദ്രോഹികളിൽ നിന്നും സന്ദർശകർ അനുഭവിക്കുന്ന ശല്യം ഒഴിവാക്കുക.

മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശകതത്വങ്ങളും നടപടിക്രമങ്ങളും.

1. Polluter shall pay to clean up the pollution എന്ന പൊതുതത്വം അനുസരിച്ച് സന്ദർശകർ നിമിത്തം വനപരിസ്ഥിതിയ്ക്ക് എൽക്കാവുന്ന മലിനീകരണവും ആഘാതവും നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യേണ്ടത് സന്ദർശനത്തെന്നവരുടെ ഉത്തരവാദിത്വമാണ്.
2. സന്ദർശകരിൽ നിന്ന് വനസംരക്ഷണ സമിതികൾ സർവീസ് ചാർജ്ജ് ഈടാക്കി സ്വരൂപിക്കുന്ന പണം “പുഴ /വനം സംരക്ഷണ നിധി” (River/Forest Protection Fund) എന്നറിയപ്പെടും. ഇത് പ്രത്യേകം ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടായി സൂക്ഷിക്കണം. സമിതി പ്രസിഡന്റും സെക്രട്ടറിയും സംയുക്തമായി ഇത് പ്രവർത്തിപ്പിക്കും.
3. പങ്കാളിത്തവനപരിപാലന പ്രവർത്തനത്തിനു വേണ്ടി രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത വനസംരക്ഷണസമിതികൾക്ക് മേൽക്കാണിച്ച ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാനായി ഈ നിധി ഉപയോഗിക്കാം.
4. സന്ദർശകബാഹുല്യവും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വനസംരക്ഷണപ്രശ്നങ്ങളും കണക്കിലെടുത്ത വനസംരക്ഷണസമിതിയും വനം വകുപ്പും സംയുക്തമായി ആലോചിച്ച് സർവ്വീസ് ചാർജ്ജ് നിശ്ചയിക്കും. പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്റർ ഇത് പരിശോധിച്ച് നിരക്ക് അംഗീകരിക്കും. സർവ്വീസ് ചാർജ്ജ് നിരക്കുകൾ സമയാസമയങ്ങളിൽ ആവശ്യാനുസരണം പുതുക്കാവുന്നതാണ്.
5. എല്ലാ സന്ദർശകരിൽ നിന്നും സർവ്വീസ് ചാർജ്ജ് ഈടാക്കേണ്ടതാണ്. ആരെയെല്ലാം ഇതിന്റെ പരിധിയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കണമെന്ന് പ്രാദേശികമായി തീരുമാനിക്കും. 13 വയസ്സിന് താഴെയുള്ള കുട്ടികളേയും, ഗവേഷണ/ പഠന പരിവേഷണ സംഘങ്ങൾ, സ്കൂൾ/ കോളേജ് തല ഫോറസ്റ്റി ക്ലബ്ബുകൾ എന്നിവയേയും ഇതിൽ നിന്നും ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്. സർവ്വീസ് ചാർജ്ജ് ഈടാക്കുമ്പോൾ ഇതിനു വേണ്ടി പ്രത്യേകം തയ്യാറാക്കിയ രസീത് കൊടുക്കണം.
6. വനസംരക്ഷണസമിതി മുഖേന സർവ്വീസ് ചാർജ്ജ് ഈടാക്കി ഓരോ ദിവസവും അതത് ദിവസത്തെ

കണക്കുകൾ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തി പിറ്റേന്ന് രാവിലെ തന്നെ “പുഴ /വനം സംരക്ഷണ നിധി” യിൽ നിക്ഷേപിക്കണം. ബാങ്കിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന രസീതും തലേദിവസം ഈടാക്കിയ സർവ്വീസ് ചാർജ്ജിന്റെ വിശദമായ കണക്കും സമിതിയുടെ സെക്രട്ടറി സൂക്ഷിക്കണം. മാസാവസാനം പ്രതിദിനം ലഭിച്ച തുകയും മാസാടിസ്ഥാനത്തിൽ ആകെ ഈടാക്കിയ തുകയും വിനിയോഗവും കണക്കാക്കി ഡി.എഫ്.ഒ യ്ക്ക് അക്കൗണ്ട് നൽകണം. ഓരോ അർദ്ധ സാമ്പത്തിക വർഷത്തിലും ഇപ്രകാരം ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന തുകയുടെയും വിനിയോഗത്തിന്റെയും സ്റ്റേറ്റ്മെന്റുകൾ സി.സി.എഫ് (E&TW) പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്.

7. ഇപ്രകാരം ശേഖരിക്കുന്ന സർവ്വീസ് ചാർജ്ജ് അംഗീകൃത സൂക്ഷ്മാസൂത്രണരേഖയനുസരിച്ചുള്ള വനസംരക്ഷണസമിതികളുടെ വനസംരക്ഷണപ്രവർത്തനത്തിന് മാത്രമേ വിനിയോഗിക്കാവൂ.

എന്നാൽ, “പുഴ /വനം സംരക്ഷണ നിധി”യുടെ സൂക്ഷിപ്പു കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന വനസംരക്ഷണസമിതിയുടെ പ്രവർത്തനത്തിൽ വനസംരക്ഷണത്തിന് പുറമെ സന്ദർശക സുരക്ഷയ്ക്കും സന്ദർശകരെ ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള പരിസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും ചീഫ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്ററുടെ (ഇ&റ്റി.ഡബ്ല്യു) അനുമതിക്ക് വിധേയമായ സൂക്ഷ്മാസൂത്രണരേഖയനുസരിച്ച് ധനവിനിയോഗം നടത്താം.

8. അയൽവനങ്ങളിലെ വനസംരക്ഷണസമിതികളുടെ വനസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താനുള്ള ധനസഹായം “പുഴ /വനം സംരക്ഷണ നിധി” യിൽ നിന്ന് കൊടുക്കണം. ഏതെല്ലാം വനസംരക്ഷണ സമിതികൾക്ക് ഇത് ലഭ്യമാക്കണമെന്നകാര്യം ബന്ധപ്പെട്ട ചീഫ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്റർ (ഇ & റ്റി. ഡബ്ല്യു) തീരുമാനിക്കും.

9. സൂക്ഷ്മാസൂത്രണരേഖയനുസരിച്ചുള്ള വനസംരക്ഷണ സമിതികളുടെ പ്രവർത്തനത്തിനുവേണ്ടി. വനസംരക്ഷണസമിതികളുടെ അപേക്ഷ പ്രകാരം ലഭ്യമാക്കാവുന്ന തുക, “പുഴ /വനം സംരക്ഷണ നിധി” യിൽ നിന്ന്, ബന്ധപ്പെട്ട ഡി.എഫ്.ഒ വിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം, അപേക്ഷിച്ച വനസംരക്ഷണസമിതികളുടെ പ്രവർത്തന ഫണ്ടിലേയ്ക്ക് നിക്ഷേപിക്കണം.

10. പങ്കാളിത്ത പരിപാലനത്തിന്റെ കൈപുസ്തകത്തിലുള്ള നടപടിപ്രകാരം വനസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തി പ്രവർത്തനഫണ്ടിൽ നിന്നും സമിതിയുടെ കോർഫണ്ടിലേയ്ക്ക് ആവശ്യമായ തുക മാറ്റാം. “പുഴ /വനം സംരക്ഷണ നിധി” യിൽ പ്രതിമാസം എത്ര തുക ലഭിച്ചുവെന്നും ഏതൊക്കെ വനസംരക്ഷണ സമിതികളുടെ പ്രവർത്തനഫണ്ടിലേയ്ക്ക് എത്ര തുക കൈമാറിയിട്ടുണ്ടെന്നും സംരക്ഷണ നിധിയുടെ സൂക്ഷിപ്പുകാരായ വനസംരക്ഷണസമിതി സ്ഥലം ഡി.എഫ്.ഒ വിന് മാസാവസാനം കണക്ക് സമർപ്പിക്കണം. പ്രസ്തുത വിവരം ഡി.എഫ്.ഒ മാരേയും അറിയിക്കണം.

വനം വകുപ്പിന്റെ നിബന്ധനകൾ അനുസരിച്ചും സൂക്ഷ്മാസൂത്രണരേഖയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലും മാത്രമേ “പുഴ /വനം സംരക്ഷണ നിധി” ഉപയോഗിക്കാവൂ ഈ ഫണ്ടിന്റെ വിനിയോഗം കോർഫണ്ടിന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും, അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറലിന്റെ അംഗീകാരത്തിനും വിധേയമായിരിക്കും